

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-13

Diarienummer GSK-2024-04436

Handläggare

Amanda Andersson

E-post: amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om en mobilfri grundskola

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden avstyrker motionen om en mobilfri grundskola och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2024-11-13, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett grundskolenämnden yttra sig över en motion från Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola.

Motionären vill att kommunfullmäktige ska besluta att ge grundskolenämnden i uppdrag att införa ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor.

Det pågår ett arbete med att omhänderta stadsrevisionens rekommendation gällande att säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav.

En statlig utredning om reglering av elektronisk kommunikationsutrustning i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet pågår och ska presenteras senast den 3 mars 2025. Grundskoleförvaltningen anser att motionen ska avstyrkas för att invänta resultatet från den statliga utredningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

För närvarande finns det inget stöd i forskningen för att mobiler i skolan gör att elever lär sig mindre, det behövs mer forskning inom området utifrån en svensk kontext. I en avhandling från Göteborgs universitet framgår att elever på skolor utan mobilförbud uppger att de främst använder mobilen till sådant som är skolrelaterat, även om de använder den till annat också. Skolan behöver ha tydliga riktlinjer och ett klart och tydligt

syfte för hur och när eleverna får använda mobilen. Eleverna behöver lära sig ett förhållningssätt.

Det finns flera framgångsrika exempel att ta del av i media gällande totalt förbud mot mobiltelefoner i skolan. Både elever och lärare nämner positiva effekter som ökad trygghet, förbättrat fokus och mer fysisk aktivitet.

Bedömning av barnets bästa

Barn och unga har samma rättigheter i den digitala miljön som i den övriga världen, exempelvis rätt att få information, rätt att uttrycka sin åsikt och rätt att skyddas från hot och våld. Statens medieråd har översatt och gett ut broschyren *Med våra egna ord – barns rättigheter i den digitala världen*. Barn och unga mellan 11 och 17 år från 27 olika länder har deltagit genom att berätta om hur de tyckte att barns rättigheter på internet skulle beskrivas. Det fanns tre saker som de tyckte var särskilt viktigt:

1. Barn behöver och vill ha tillgång till den digitala världen.
2. Regeringar bör ansvara för att skydda barns rättigheter på internet.
3. Föräldrar bör få stöd för att förstå den digitala världen.

Barn är ingen homogen grupp. Det finns grupper av elever som använder mobiltelefonen som ett hjälpmedel och som kan få ut mycket av tillgången till mobiltelefonen. Det finns grupper av elever som påverkas negativt, exempelvis genom att koncentrationsförmågan försämras, samt att kränkningar på sociala medier kan påverka barns psykiska mående negativt.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) den 27 januari 2025.

Bilaga

1. Motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 7 februari 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion från Lena Ferm (SD) om en mobilfri grundskola. Motionären skriver bland annat att skolan ska erbjuda en optimal miljö för inläring och att mobiltelefoner stör elevernas inläring och studiemiljön. I motionen hänvisas till positiva erfarenheter från andra kommuner när det gäller totalt mobilförbud som uppges resulterat i minskad mobbning och ökad studiero.

Även elever uppger positiva effekter och i en undersökning från Novus uppgav 6 av 10 elever att mobilförbud är bra. Ett totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor uppges också ligga i linje med Folkhälsomyndighetens rekommendationer om skärmtid. Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att grundskolenämnden får i uppdrag att införa totalt mobilförbud under hela skoldagen, inklusive raster, i samtliga av nämndens skolor.

Skollagen

I kapitel 5 i skollagen (2010:800) står det att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Vid undervisning i de obligatoriska skolformerna, fritidshemmet, gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan får mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning bara användas om:

1. det sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. om användningen utgör extra anpassningar eller särskilt stöd.

Det innebär att huvudregeln är mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning inte är tillåten. Det gäller både elevers egna och skolans utrustning. Undantag kan göras om det finns särskilda skäl, rektor eller en lärare kan tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än inom ramen för lärarens instruktioner, extra anpassningar eller särskilt stöd. Möjligheten ska tillämpas restriktivt.

Skolan får omhänderta mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning för att minska störningar och kränkningar. Rektor beslutar om rutiner för detta och i rutinerna ska det framgå hur omhändertagandet ska göras, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett säkert sätt och hur insamlandet ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas.

Uppdrag i Göteborgs Stads budget 2024

I Göteborg Stads budget 2024 har grundskolenämnden fått i uppdrag att underlätta införandet av mobilfri skola för de skolor som vill det.

Stadsrevisionens granskning av arbetet med trygghet och studiero

Stadsrevisionen i Göteborgs Stad har granskat arbetet med trygghet och studiero för att bland annat bedöma om grundskolenämnden har ett ändamålsenligt arbete med att tillförsäkra eleverna i grundskolan en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Granskningen visar att två av sex skolenheter i grundskolan har skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner som uppfyller skolförfattningarnas krav. Tre av skolenheterna har rutiner för mobiler som en punkt i ordningsreglerna. Det framgår inte alltid av rutinerna till vem mobilerna ska lämnas, hur de ska förvaras och hur de ska återlämnas. En skolenhet har lämnat in rutiner som gäller för en annan skolenhet som ingår i rektorns skolområde.

Stadsrevisionens bedömning är att grundskolenämnden behöver säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav. Grundskolenämnden uppmanas vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer och ett yttrande ska inkomma till stadsrevisionen senast den 19 juni 2025.

Uppdrag att utreda en reglering om elektronisk kommunikationsutrustning i de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet

I september 2024 gav regeringen en utredare i uppdrag att undersöka hur en reglering för daglig insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, exempelvis smarta klockor, under skoldagen kan utformas.

En utgångspunkt är att det ska vara möjligt att besluta om undantag om det finns särskilda skäl. Det ingår även i uppdraget att utredaren ska analysera och vid behov lämna förslag som innebär att en mobiltelefon ska kunna omhändertas även om eleven vägrar att lämna ifrån sig den. Regleringen ska omfatta förskoleklassen, grundskolan och motsvarande skolformer samt fritidshemmet och uppdraget ska redovisas senast den 3 mars 2025.

Förvaltningens bedömning

Arbetet med att omhänderta stadsrevisionens rekommendationer gällande trygghet och studiero pågår inom grundskoleförvaltningen. I det ingår att säkerställa att skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner uppfyller författningarnas krav.

I mars 2025 kommer regeringens utredare att presentera en utredning som analyserar förutsättningarna för och förslag på insamling av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning i skolan, vilka undantag som rektorer bör kunna besluta om samt förslag som innebär att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning kan omhändertas i de fall en elev inte följer bestämmelserna om insamling. Utredningen kommer även att klargöra vilka typer av utrustning som omfattas av reglerna, till exempel smarta klockor, och presentera nödvändiga förslag på lagändringar.

Grundskoleförvaltningen anser att resultatet från den pågående statliga utredningen bör inväntas och bedömer därmed att motionen ska avstyrkas.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2024-00959)

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef planering och utveckling